

sige, at Forslaget indskrænker Friheden til at drive en vis Næring. Men naar man gaar saa vidt, som man har gjort her under de sidste Dages Forhandlinger, at man siger, at man tager Næringen fra en Mand, ja, at man kan drive ham til Bettelstaven ved Forslaget, saa er det en forfærdelig Overdrivelse; det er der jo aldeles ikke Tale om. En Beværtnings Indehaver vil kunne fortsætte sin Næring, efter at Afstemningen har fundet Sted, selvom den gaar ham imod. Det hele, man gør, er, at man forbyder ham at skænke berusende Drikke. Om det er noget Tab for Manden, er overhovedet et stort Spørgsmaal. Men endelig vil jeg gerne her tilføje, at naar man ser, hvorledes Kromændene ude paa Landet drive deres Forretning, maa vi vistnok alle som en indrømme, at i sin store Almindelighed er det ikke de rejsende, de sælge de berusende Drikke til, og man maa huske paa, at de i Virkeligheden kun have Ret til at beværte de rejsende. Forholdet er altsaa faktisk dette, at det langt overvejende Flertal af vore Kroer ude paa Landet have deres Indtægt af berusende Drikke ved Salg til Byens og Omegnens Beboere, og det have de altsaa slet ikke Ret til. Der er da selvfølgelig ingen Grund til at beklage en Mand, om man siger til ham: For Fremtiden maa du ikke sælge paa den ulovlige Vis, du har gjort hidtil. Det tror jeg er værd at tænke over; naar man taler om den Uret, der gøres mod Kromændene ude paa Landet ved dette Lovforslag.

Og naar der er opponeret saa stærkt imod, at Kommunens Beboere skulde have Lov til at afgøre, om der maa findes saadanne Beværtninger i Kommunen eller ej, saa vil jeg gerne spørge: Naar Kommunens Beboere ikke skulde have Ret til at tale med om dette Spørgsmaal, hvem skulde saa? Det er jo ganske naturligt, at de have en saadan Ret, og det vilde være ganske urimeligt, om man vilde nægte dem en Indflydelse paa dette Spørgsmaals Afgørelse. Hvem er det, der lider under, at Byens og Omegnens, i det hele Kommunens, Beboere sidde og drikke paa disse Kroer? Jeg mindes en Udtalelse af en gammel Mand, som for Resten nu er død. Han sagde om en Kro i min umiddelbare Nærhed, at i den Tid, han kunde huske, var i alt Fald alle Gaardmænd og en stor Del Husmænd i den By, hvor Kroen fandtes, gaaede i Armod, det vil sige, at Gaardene og Husene havde skiftet Ejer to Gange. Kroen havde altsaa en saa stor

Omsætning af de berusende Drikke, at det udgjorde Ejendomsværdien i denne By to Gange. (Afbrydelse). Ja, jeg kan ikke indestaa for, at denne Mand har Ret, men saa meget personligt Kendskab har jeg til Forholdet, at jeg ved, at det i hvert Fald er en kolossal Mængde Spiritus, der er omsat der, at Ejendommene have skiftet Ejer en Mængde Gange, og at største Delen af Ejerne være drikfældige og være gaaede fra deres Ejendomme, fordi de ikke kunde blive ved dem længere. Dette er selvfølgelig at male med sorte Farver, og jeg vil heller ikke hævde det som noget almindeligt. Jeg nævnte det kun for at vise, at det er Kommunens Beboere, som først og fremmest ere interesserede i, om der drives en Kro i Kommunen eller ikke. Kommunen er i allerhøjeste Grad økonomisk interesseret deri. Tager man f. Eks. Kommuneregnskaberne i en Amsraads-kreds og ser Fattigudgifterne efter, vil man i Almindelighed gøre den Erfaring, at i den Kommune, hvor der ligger en Kro eller Gæstgiveri med Udskænkning af berusende Drikke, ere Fattigudgifterne uforholdsmæssig store. Der kan naturligvis være Undtagelser; jeg kender naturligvis ikke Forholdene for det hele Land, jeg kender ikke, hvor hver Kro ligger, men i al sin Almindelighed er Forholdet dette; og derfor mener jeg, at man maa indrømme, at Kommunens Beboere absolut bør have Indflydelse paa, om der i Kommunen skal beværtes med berusende Drikke eller ej.

Og, som sagt, begge Rigsdagens Ting have jo i Grunden vedtaget en Bestemmelse, der gaar i den Retning, og efter at det er blevet almindelig bekendt, at Kommissionsforslaget foreslaar Kommuneafstemning paa dette Omraade, ser man jo ogsaa, at trindt om i Landet begynder man at praktisere denne Bestemmelse og føre den ud i Livet. Vi havde jo i Gaar For-nøjelsen at høre den højtærede Indenrigsminister sige, at disse Sogneafstemninger have haft en betydelig Indflydelse paa Afgørelsen af, om Tilladelsen til Beværtning skal gives eller ej. Det vil altsaa sige, at der i Befolkningen er en stærk Trang til at faa lovgivet paa dette Omraade, og naar man saa siger, at man ikke maa skride til Lovændringer paa dette Omraade, forstaar jeg ikke dette. Det vilde være urimeligt ikke at skride til Lovændringer, naar Loven er bleven forældet, og at Lovgivningen paa Beværteromraadet er i højeste Grad forældet ikke blot i Sammenligning med